

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ (1789)

✘ Πρόκειται για ένα σύντομο μανιφέστο που εκδόθηκε το 1789 από τη Συνταγματική Συνέλευση της Γαλλικής Επανάστασης με σκοπό να συμπεριληφθεί πριν από το σύνταγμα, όταν αυτό θα ολοκληρωνόταν. Διατύπωνε τις βασικές αρχές που ενέπνευσαν την επανάσταση. Η διακήρυξη ανέτρεπε τις πολιτικές και κοινωνικές αρχές στις οποίες στηριζόταν το υπάρχον καθεστώς, και αποτέλεσε μία από τις βάσεις της σύγχρονης νομοθεσίας. Τα άρθρα της ορίζουν την πολιτική ισότητα και ελευθερία στις διάφορες εκδηλώσεις της, προσδιορίζουν τον χαρακτήρα του νόμου και τις συνθήκες εφαρμογής του, και διατυπώνουν ταυτόχρονα τους περιορισμούς που είναι απαραίτητο να τεθούν στο άτομο για το καλό της κοινωνίας.

Οι εκπρόσωποι του γαλλικού λαού, συγκροτημένοι σε Εθνική Συνέλευση, πιστεύοντας ότι η άγνοια, η παραμέληση ή η περιφρόνηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου είναι το μοναδικό αίτιο των δημόσιων καταστροφών και της διαφθοράς των κυβερνήσεων, αποφάσισαν να διατυπώσουν σε μια επίσημη διακήρυξη τα φυσικά, αναφαίρετα και ιερά δικαιώματα του ανθρώπου, ώστε αυτή, παραμένοντας συνεχώς ενώπιον όλων των μελών του κοινωνικού σώματος, να τους υπενθυμίζει πάντα τα δικαιώματα και τα καθήκοντά τους, ώστε οι πράξεις της νομοθετικής εξουσίας, καθώς και εκείνες της εκτελεστικής εξουσίας, να μπορούν να συγκριθούν ανά πάσα στιγμή με τους στόχους και τους σκοπούς όλων των πολιτικών θεσμών και έτσι να γίνονται περισσότερο σεβαστές, και τέλος, ώστε τα παράπονα των πολιτών, βασισμένα πάνω σε απλές και αδιαμφισβήτητες αρχές, να συντελούν στη διατήρηση του συντάγματος και να συντείνουν στην ελευθερία όλων. Επομένως η Εθνική Συνέλευση αναγνωρίζει και διακηρύσσει, ενώπιον του Υπέρτατου Όντος και υπό την αιγίδα του, τα ακόλουθα δικαιώματα του ανθρώπου και του πολίτη:

1. Οι άνθρωποι γεννιούνται και παραμένουν ελεύθεροι και με ίσα δικαιώματα. Οι κοινωνικές διακρίσεις μπορούν να θεμελιώνονται μόνο στο γενικό καλό.
2. Ο στόχος όλων των πολιτικών σχέσεων είναι η διατήρηση των φυσικών και απαραβίαστων δικαιωμάτων του ανθρώπου. Αυτά τα δικαιώματα είναι η ελευθερία, η ιδιοκτησία, η ασφάλεια και η αντίσταση στην καταπίεση.
3. Η αρχή κάθε κυριαρχίας εδρεύει ουσιαστικά στο έθνος. Κανένα σώμα και κανένα άτομο δεν μπορεί να ασκήσει οποιαδήποτε εξουσία η οποία να μην απορρέει απευθείας από το έθνος.
4. Η ελευθερία συνίσταται στη δυνατότητα να κάνει κανείς οτιδήποτε δεν βλάπτει κανέναν άλλο κάθε άνθρωπος δεν έχει όρια πέρα από εκείνα που διασφαλίζουν την ύπαρξη των ίδιων δικαιωμάτων στα άλλα μέλη της κοινωνίας. Αυτά τα όρια μπορούν να καθοριστούν μόνο από τον νόμο.
5. Ο νόμος μπορεί να απαγορεύσει μόνο εκείνες τις πράξεις που βλάπτουν την κοινωνία. Δεν μπορεί να εμποδιστεί τίποτα που δεν απαγορεύεται από τον νόμο, και κανείς δεν μπορεί να εξαναγκαστεί να κάνει τίποτα που δεν προβλέπεται από τον νόμο.
6. Ο νόμος είναι η έκφραση της γενικής θέλησης. Κάθε πολίτης έχει το δικαίωμα να συμμετέχει προσωπικά, ή μέσα από τον εκπρόσωπό του, στη θεμελίωση του. Πρέπει να είναι ο ίδιος για όλους, είτε προστατεύει είτε τιμωρεί. Όλοι οι πολίτες, εφόσον είναι ίσοι στα μάτια του νόμου, είναι εξίσου κατάλληλοι για όλα τα αξιώματα και όλες τις δημόσιες θέσεις και επαγγέλματα, ανάλογα με τις ικανότητες τους, και χωρίς διάκριση παρά μόνο εκείνη των αρετών και των ταλέντων τους.
7. Κανείς δεν θα κατηγορηθεί, συλληφθεί ή φυλακιστεί παρά μόνο στις περιπτώσεις, και σύμφωνα με τους τύπους, που ορίζονται από τον νόμο. Όποιος επιδιώκει, μεταδίδει, εκτελεί ή προκαλεί την εκτέλεση οποιασδήποτε αυθαίρετης εντολής, θα τιμωρηθεί. Όμως όποιος πολίτης κληθεί ή συλληφθεί με βάση τον νόμο, θα υπακούσει χωρίς καθυστέρηση, γιατί η αντίσταση αποτελεί αδίκημα.

8. Ο νόμος θα προβλέπει μόνο εκείνες τις τιμωρίες που είναι απολύτως και προφανώς απαραίτητες, και κανείς δεν θα υποστεί τιμωρία παρά μόνο αν επιβάλλεται νόμιμο με βάση έναν νόμο που έχει ψηφιστεί και δημοσιευτεί πριν από τη διάπραξη του αδικήματος.
9. Αφού όλοι θεωρούνται αθώοι μέχρι να κηρυχθούν ένοχοι, αν μια σύλληψη θεωρηθεί αναπόφευκτη, κάθε σκληρότητα που δεν είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της κράτησης του συλληφθέντος θα τιμωρείται αυστηρά από τον νόμο.
10. Κανείς δεν θα παρενοχλείται λόγω των απόψεων του, συμπεριλαμβανομένων των θρησκευτικών του αντιλήψεων, με την προϋπόθεση ότι η εκδήλωσή τους δεν διαταράσσει τη δημόσια τάξη που έχει καθιερωθεί από τον νόμο.
11. Η ελεύθερη επικοινωνία ιδεών και απόψεων είναι ένα από τα πιο πολύτιμα δικαιώματα του ανθρώπου. Έτσι κάθε πολίτης μπορεί να μιλά, να γράφει και να τυπώνει ελεύθερα, αλλά θα είναι υπεύθυνος για τις καταχρήσεις αυτής της ελευθερίας όπως αυτές θα ορίζονται από τον νόμο.
12. Η διασφάλιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη απαιτεί δημόσιες στρατιωτικές δυνάμεις. Επομένως, αυτές οι δυνάμεις δημιουργούνται για το καλό όλων και όχι για προσωπικό πλεονέκτημα εκείνων στους οποίους θα τις εμπιστευθεί η πολιτεία.
13. Μια κοινή συνεισφορά είναι απαραίτητη για τη συντήρηση των δημόσιων δυνάμεων και για το κόστος της διοίκησης. Αυτή θα κατανέμεται εξίσου σε όλους τους πολίτες κατ' αναλογία προς τις οικονομικές τους δυνατότητες.
14. Όλοι οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να αποφασίζουν, είτε προσωπικά είτε διαμέσου των αντιπροσώπων τους, ως προς την αναγκαιότητα της δημόσιας συνεισφοράς, να την παραχωρούν ελεύθερα, να γνωρίζουν πώς χρησιμοποιείται, και να καθορίζουν την αναλογία, τον τρόπο υπολογισμού και είσπραξης, και τη διάρκεια των φόρων.
15. Η κοινωνία έχει το δικαίωμα να απαιτεί από κάθε δημόσιο φορέα έναν απολογισμό των δραστηριοτήτων του.
16. Μια κοινωνία στην οποία δεν είναι διασφαλισμένη η τήρηση

των δικαιωμάτων, ούτε έχει ορισθεί ο διαχωρισμός των εξουσιών, δεν έχει Σύνταγμα.

17. Αφού η ιδιοκτησία είναι απαραβίαστο και ιερό δικαίωμα, κανείς δεν θα την στερηθεί παρά μόνο όταν το απαιτεί καθαρά η δημόσια ανάγκη, νομικά καθοριζόμενη, και ακόμη και τότε μόνο με την προϋπόθεση ότι ο ιδιοκτήτης θα αποζημιωθεί εκ των προτέρων και δίκαια.

Διαβάστε επίσης:

–[ΝΟΜΟΣ ΧΑΜΠΕΑΣ ΚΟΡΠΟΥΣ \(1679\)](#)

–[MAGNA CARTA – ΧΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ \(1215\)](#)

–[ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ \(1689\)](#)

Φωτό:wikimedia

Πηγή: Βιβλίο “Πολιτικές Διακηρύξεις” της σειράς Πολιτικά Κείμενα, [εφημερίδα “Ποντίκι”](#)
Εκδόσεις «ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΙ»